

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 1/2006 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till parlamentets och rådets förordning (förordning om samarbetgrupperingar)

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 18 januari 2006 i ärendet U 69/2004 rd en kompletterande skrivelse 2. SM 21.12.2005 för eventuella åtgärder och den 8 februari 2006 en kompletterande skrivelse 3. SM 24.01.2006 för eventuella åtgärder.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets förvaltnings- och granskningsdelegation.

Sakkunniga

Förvaltnings- och granskningsdelegationen har hört

- lagstiftningsråd Kari Parkkonen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Kirsti Vallinheimo, finansministeriet.

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare lämnat utlåtande FiUU 34/2005 rd i ärendet.

SKRIVELSEN

Förslaget till förordning

Syftet med förordningen är att ta i bruk en europeisk samarbetsgruppering inom vars ram dess medlemmar kan idka gränsöverskridande samarbete och samarbete mellan regioner och stater. Medlemmarna kan vara medlemsstater, regionala eller lokala myndigheter eller lokala offentliga organ. Grupperingens uppgifter begränsas till att underlätta det regionala samarbetet med målet att stärka den ekonomiska, sociala och regionala sammanhållningen. Till uppgifterna hör att verkställa strukturfondsprogrammen och andra åtgärder.

Regeringens andra kompletterande skrivelse 21.12.2005 innehåller en redogörelse om ordfö-

randelandet Förenade Kungarikets andra kompromissförslag. Behandlingen fortsätter under Österrikes ordförandeskap utifrån ett kompromissförslag som lades fram av ordförandelandet Förenade Kungariket 21.12.2005. Regeringens tredje kompletterande skrivelse 24.1.2006 innehåller en redogörelse om förslaget. Det ursprungliga förslaget har förändrats avsevärt under förhandlingarna och Finlands förslag till ändringar har till största delen beaktats. De ur Finlands synpunkt viktiga ändringarna är

1) bestämmelser med vilka grupperingens medlemmar fräntas möjligheten att fritt komma överens om vilken lag som ska tillämpas på grupperingen

2) en medlemsstats möjlighet att inte godkänna att en medlem ansluter sig till grupperingen om det strider mot nationell lagstiftning

3) begränsningar som gäller grupperingens uppgifter

4) medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter och kraven på god förvaltning beaktas i förordningen

5) bättre möjlighet för en medlemsstat att ge exaktare bestämmelser om tillämpningen i anknytning till grupperingen.

Regeringens ståndpunkt

Finland understöder i princip kommissionens mål att finna administrativa modeller för att underlätta och främja det gränsöverskridande samarbetet. Den föreslagna förordningen behövs emellertid inte i Finland, men Finland inser dess betydelse för många andra medlemsstater. Grupperingens uppgifter bör i första hand begränsas till sådana som har anknytning till strukturfonderna. Ifall de också omfattar uppgifter utanför strukturfonderna måste de problem som beror på Finlands grundlag beaktas i förslaget till förordning på ett tillräckligt sätt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Finansutskottet har tidigare behandlat ärendet i form av en E-skrivelse, dels som ett led i strukturfondskomplexet i sitt utlåtande FiUU 28/2004 rd och dels som ett förslag till förordning i sitt utlåtande FiUU 34/2005 rd. Av de orsaker som framgår av statsrådets skrivelse och med stöd av erhållen utredning omfattar utskottet regeringens ståndpunkt i frågan med anmärkningarna nedan.

Det ursprungliga förslaget till förordning har ändrats och många av de ändringsförslag som Finland gjort har beaktats på ovan nämnda sätt. Ur finsk synvinkel gäller de viktigaste frågorna grupperingens uppgifter, vilken lag som ska tillämpas (om grupperingen ska utöva offentlig makt), att garantierna för rättsskydd och god förvaltning tryggas och att det är möjligt att utfärda bestämmelser om verkställandet.

Utskottet konstaterar att förslaget till förordning i många avseenden är viktigt men också problematiskt. Syftet med kommissionens förordning är att skapa rättsliga ramar för det gränsöverskridande samarbetet inom EU mellan offentliga aktörer, till exempel kommuner och statliga myndigheter inom central-, regional- och lokalförvaltningen. Grupperingen ska ha status som juridisk person och en medlemsstat bör godkänna den om den uppfyller förordning-

ens kriterier inom EU. Det ser i praktiken inte ut att vara möjligt att i förordningen ta in bestämmelser om valfrihet då det gäller att ta en gruppering i bruk i medlemsstaterna. Däremot är inrättandet av en gruppering frivilligt. En medlemsstat kan förbjuda en medlem att delta i grupperingen om det strider mot medlemmens behörighet och skyldigheter eller medlemsstatens nationella lagstiftning. Finland har utgått från att grupperingen inte ska utöva offentlig makt. Utskottet anser att detta också i fortsättningen är en hållbar utgångspunkt.

Förslaget till förordning ingår i kommissionen reformförslag gällande strukturfonderna. Förordningen gäller emellertid också andra än sådana strukturfondsprogram som är delfinansierade av EU. Enligt en utredning till utskottet är det sannolikt att förordningens effekter blir mera principiella och omfattande än förvaltandet av strukturfondsmedlen har i Finland. Utskottet menar att det därför, både med tanke på innehållet och tidtabellen, är motiverat att förslaget till förordning kopplas loss från strukturfondsreformen.

De tidigare förslagen till förordning stred mot grundlagen. Utskottet finner det viktigt att man också i de fortsatta förhandlingarna ser till att förordningen överensstämmer med Finlands grundlag. Vid sidan av befogenheten att utöva offentlig makt kan förslaget till förordning even-

tuellt också ha anknytning bland annat till bestämmelser om statsfinanserna och beskattningen. Utskottet påpekar att detta bör utredas.

För den händelse att förordningen träder i kraft enligt planerna redan den 1 januari 2007 bör utredningar inledas om hur den ska verkställas och vilka de nationella effekterna är. Efter som åtgärder som berörs av förordningen och den nationella lagstiftningen inom olika sektorer ska samordnas och verkningarna bedömas bör i synnerhet justitieministeriet ha en central roll i detta arbete. När förordningen verkställs på nationell nivå är det viktigt att också finansministeriets sakkunskap utnyttjas.

Utskottet framhåller desutom att förordningen som sådan inte tillför förfarandena för samarbetet över gränserna något mervärde. En principiell debatt om förordningen bör föras på bred bas och i den bör olika förvaltningsområden och förvaltningen på olika nivåer delta.

Utlåtande

Finansutskottet meddelar

*att utskottet omfattar regeringens
ståndpunkt med anmärkningarna ovan.*

Helsingfors den 10 februari 2006

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Matti Ahde /sd
medl. Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd

Matti Saarinen /sd (delvis)
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
ers. Eva Biaudet /sv
Timo Kalli /cent
Maija Rask /sd (delvis)
Pia Viitanen /sd
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Alpo Rivinoja.